

Teema: Soomaa põhjavärava idee ehk Soomaa Kaansoo ja Navesti jõe poolse külje teema

Saatja: Raiko Gustavson <raiko.gustavson@gmail.com>

Kuupäev: 1.02.2026, 11:33

Saaja: Kaili Viilma <Kaili.Viilma@keskkonnaamet.ee>, Gunnar Sein <Gunnar.Sein@keskkonnaamet.ee>

Koopia: tarmo.denks@rmk.ee, "sandra.urvak@gmail.com" <sandra.urvak@gmail.com>

Tere, Kaili ja Gunnar,

Panin koopia Tarmole RMK-st ning Sandrale, kellega olen samal teemal rääkinud.

Rääksime Soomaa keskuse avamisel. Soovin tõstatada **Soomaa põhjavärava idee** ehk Soomaa Kaansoo ja Navesti jõe poolse külje teema.

Praegu paiknevad Soomaa peamised RMK matkarajad valdavalt Kildu–Tõramaa tee ääres (Lemmjõe ümbruses). Samas puuduvad Põhja-Pärnumaa ja Kaansoo (Navesti jõe) suunal Soomaaga seotud külastusatraktsioonid täielikult. Soomaa on justkui seljaga meie suunas.

Meie huvi on luua Soomaa põhjapoolsesse ossa nn „**Soomaa põhjavärv**“, mis seoks rahvuspargi paremini Põhja-Pärnumaaga ja looks uue ligipääsu ning külastuskeskkonna.

Arutasime külastuskeskuses ühiselt ideid ja märkisin kaardile mõned need võimalikud sihtpunktid ja trassid, mida saaks alustuseks omavahel siduda. Olen neid trasse ise läbinud erinevatel aastaegadel.

1. Hüpassaare – Kaansoo (Kingatu/Mesimuraka) matkarada (u 5 km)

See rada võiks jõuda Mesimuraka piirkonda. Vastaskaldal, Kingatu kinnistuni, on nüüd Kaansoost (2 km) kõvakattega tee ning võimalik rajada **Soomaa põhjavärv** koos parkimisala.

Idealis võiks lõik olla laudtee, kuid arvestades linnustikku ja kulu, ei pruugi see hetkel olla realistlik. Alternatiivina võiks kaaluda taliteed.

Kaansoo piirkonnal on ka ajalooline väärtus – vanemate juttude järgi liiguti siit talvel tavapäraselt üle raba otse Suure-Jaani suunas. Samuti õppis Mart Saar oma esimesed kooliaastad Kaansoo koolis.

Lisaväärtusena saab Soomaa põhjavärava sihtpunkti siduda rootsiaegse sõjateega, mis kulges Pärnu jõe äärest Võierast Navesti suunas, edasi Kingatu (Mesimuraka) juurest läbi Navesti jõe ja siit edasi mööda praegust Soomaad Kootsi suunas. Selle rootsiaegse sõjatee saaks perspektiivis siduda edasi Vihtraga ja Suurejõega ning luua edaspidi ühtse matkaradade võrgustiku.

2. Kaansoo (Kingatu/Mesimuraka) – Oja ja Raiesmiku (Kilingi) rabatalud (u 3–3,5 km)

Tegemist on vana vankriteega, mis ühendas Navesti jõe äärseid talukohti.

Veel 2007. aastal oli see matkarajana Soomaa kaardil märgitud (lisatud). Praegu vajab trass puhastamist (langenud puud), kuid on endiselt selgelt olemas.

3. Oja ja Raiesmiku – Toonoja rabatalud (u 6–7 km)

Sama ajalooline vankritee, mis vajaks samuti puhastamist ja tähistamist.

Kui Mesimuraka ja Toonoja piirkonda rajada ripp sillad, tekiks väga atraktiivne ja maaliline terviktrass läbi metsade.

Lisaks on Toonoja juurest Hüpassaarde diagonaalis üle raba ligikaudu 10–11 km (taliteena).

4. neid Navesti jõe äärseid vankriteid saaks avada ka pikemalt kuid kuskilt oleks hea esimeses etapis alustada.

Soomaa põhjavärv Kaanoos:

Matkaradade ühe alguspunktina näeme võimalust luua Soomaa põhjapoolne külastusvärv Kingatu kinnistule (u 2 km Tori suunas Kaansoost, Mesimuraka vastaskaldal).

Selles asukohas on:

– võimalus parkimisala rajamiseks (end.töökoja asfaltplatsid),

- olemasolev hoone (end.töökoja hoone), mida saaks arendada väiksemaks matkakeskuseks,
- sobiv paik rippisilla ja linnuvaatlustorni rajamiseks.

See piirkond on oluline lindude rändeala – kevadel ja sügisel toimub intensiivne ränne ning suvel on sageli näha sookurgede õhtuseid lende põldudelt Kuresoo suunas.

Seetõttu võiks Soomaa põhjavärava identiteeti siduda lisaks matkamisele ka sookurgede ja linnuvaatlusega.

Ainult erainitsiatiiviga Soomaa põhjavärvat ei jaksa teha ning siin oleks vaja erinevate osapoolte ühistööd.

Maaküsimustes on võimalik teha koostööd ja sõlmida vajalikud kasutuslepped RMK-ga.

Soovin küsida Teie arvamust:

- kuidas hindate Soomaa põhjapoolse värava loomise ideed?
- kas Keskkonnaamet näeb võimalust sellise arenduse toetamiseks ja edasiseks koostööks?

- Mida RMK võiks sellest ideest arvata?

- Mida oleks teie arvates vaja selle ideega edasi teha?

Parimate soovidega

--

Lugupidamisega,

Raiko Gustavson
tel: +3725053813

MTÜ Kaansoo selts

— Soomaa kaart 2007 - 20260131_151847.jpg —
